

Pràctiques preventives

1. VACUNACIÓ ANTIGRIPAL

2. CONTROL DE TENSIÓ ARTERIAL I COLESTEROL

3. MAMOGRAFIES I CITOLOGIES

4. MESURES DE SEGURETAT VIAL

Descripció d'algunes de les activitats preventives que han demostrat ser més efectives, dutes a terme a les Illes Balears.

La vacunació antigripal. Els majors de 75 anys són els que més es vacunen, per indicació directa d'un professional sanitari.

Control de tensió arterial i colesterol. Fins al 73,6% de tota la població s'havia fet control de tensió arterial al darrer any i el 70% s'havia fet control de colesterol. Aquest control augmenta amb l'edat i no hi ha diferències per classes socials.

Mamografies i citologies. El 90% de les dones del grup d'edat diana del programa de prevenció de càncer de mama s'han fet alguna mamografia, encara que només el 53% ho fa cada dos anys. Menor compliment del programa per part de les classes socials desfavorides.

Destaca "l'excés" de citologies referit a alguns grups d'edat. El 51,2% de les que declaraven fer-se citologies, ho feia anualment, i d'elles el 56,5% eren de les d'edat de 16-24 anys. La realització de citologies era més baixa en dones de classe desfavorida.

Mesures de seguretat vial. Ús habitual del cinturó de seguretat i de casc en cotxes i motos, però per contra molt menys ús de casc en usuaris de bicicleta.

Ús habitual de sistemes de seguretat infantil, tant en ciutat com en carretera. Percentatge més baix en el grup d'edat de 5-9 anys.

1. Vacunació de la grip

Un 22,3% de la població adulta declarava haver-se vacunat de la grip a la darrera campanya. En majors de 65 anys aquest percentatge augmentava fins al 75,2%. Els majors de 75 anys ho feien per indicació directa d'un professional sanitari, a causa de la seva edat com a motiu principal (figura 1).

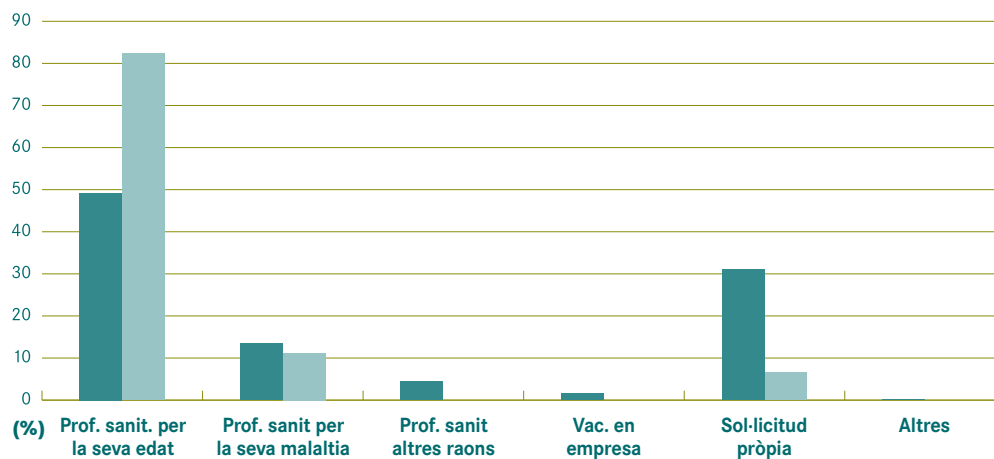

Figura 1. Motius per vacunar-se de la grip en majors de 65 anys.

A Eivissa/Formentera, el percentatge de població major de 75 anys vacunada arribava a ser quasi del 90%, percentatge molt més baix entre les persones entre 65 i 74 anys. A Menorca, la prevalença de població major de 65 anys vacunada era la més baixa (figura 2).

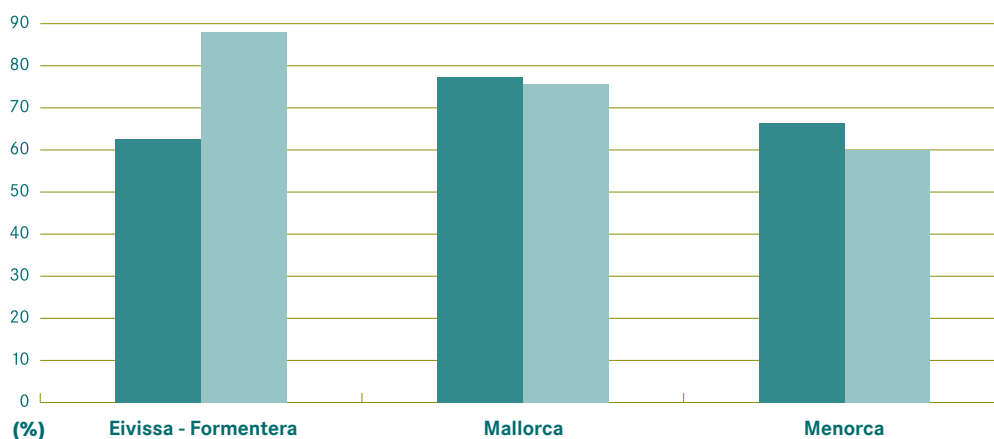

Figura 2. Vacunació de la grip en majors de 65 anys, per illa.

2. Control de la tensió arterial i colesterol

El 73,6% de la població (70,6% dels homes i 76,6% de les dones) s'havia pres la tensió arterial durant el darrer any. Aquesta pràctica augmentava amb l'edat (figura 3).

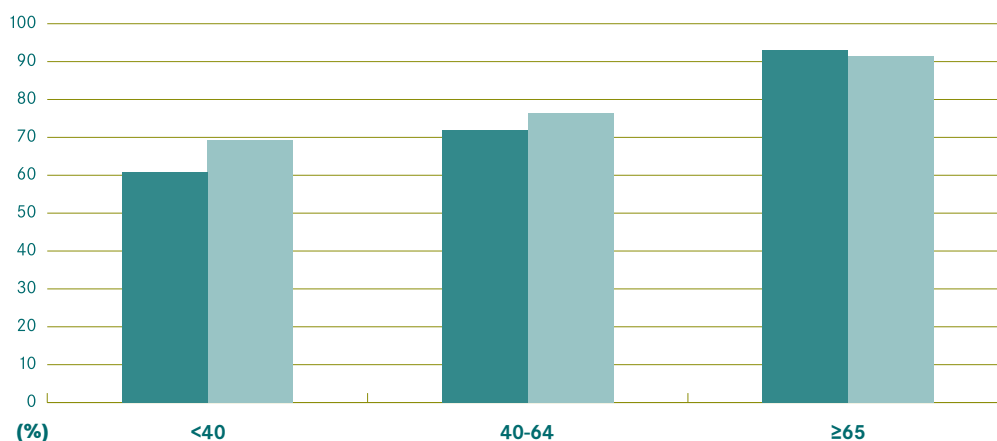

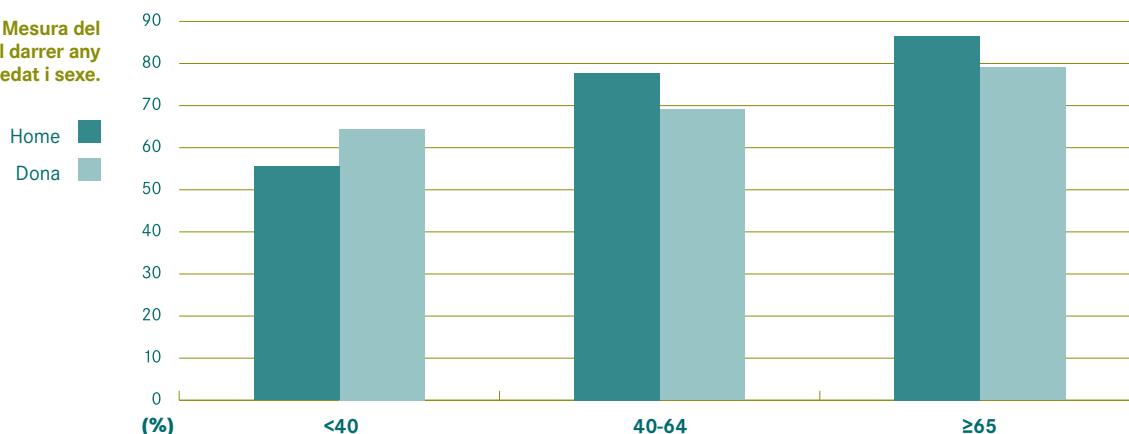
Figura 3. Mesura de la tensió arterial al darrer any, segons grup d'edat i sexe.

El 49% de les persones de classe social baixa (grup IV i V) s'havia pres la tensió als darrers tres mesos enfront del 38,2% de les persones de classe social alta (grup I i II).

En el darrer any abans de l'entrevista, el 70% de la població adulta s'havia controlat el nivell de colesterol, percentatge que augmentava amb l'edat (60% en menors de 40 anys i 82,3% en les persones majors de 65 anys).

Per als menors de 40 anys aquesta pràctica era més freqüent entre les dones, i a partir d'aquesta edat ho era entre els homes (figura 4). La freqüència era similar en totes les classes socials.

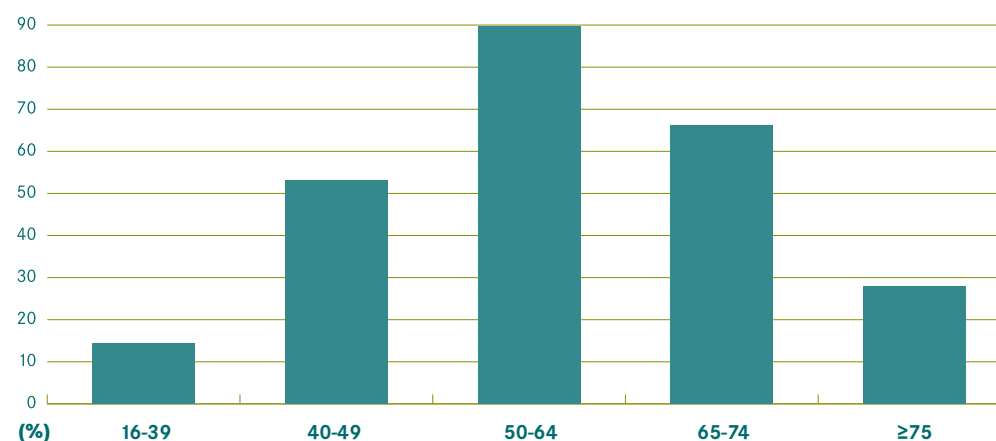
Figura 4. Mesura del colesterol al darrer any segons grup d'edat i sexe.

3. Mamografies i citologies

El 90% de les dones entre 50 i 64 anys (grup diana recomanat) declara que s'havia fet una mamografia (figura 5).

Figura 5. Realització de mamografies per grups d'edat.

La freqüència era més elevada a Menorca (93,3%) que a Mallorca (89,7%) i a les Pitiüses (87,1%).

En el grup d'edat diana del programa de prevenció, la freqüència era més baixa entre les dones de classe social desfavorida (taula 1).

Taula 1. Realització de mamografies per grup d'edat i classe social. Percentatges estandarditzats per edat

Grup d'edat	Classe I-II	Classe III	Classe IV-V	Total
16-39	7,9	10,1	14,3	14,4
40-49	58,4	59,9	47,4	53,1
50-64	95,4	92,7	87,5	90,0
65-74	88,8	62,4	58,8	67,3
≥75	48,9	16,4	30,6	27,7

Un 53% de les dones entre 50 i 64 anys complia amb la recomanació de fer-se una mamografia cada dos anys (taula 2).

Taula 2. Freqüència de la realització de mamografies posteriors a la primera (%)

	Edat					Total
	16-39	40-49	50-64	65-74	≥75	
Almenys 1 cop a l'any	18,2	24,4	25,2	23,0	8,0	22,7
Cada 2 anys	16,8	29,3	53,0	40,3	31,4	39,0
Cada 3 anys	2,2	7,2	4,4	10,4	7,2	5,8
1 vegada cada 5 anys	0,5	2,6	3,5	8,4	14,8	4,2
Més de 5 anys	9,3	0,3	6,4	4,4	9,4	5,2
Mai	53,1	36,1	7,6	13,6	29,3	23,1
Total	100	100	100	100	100	100

Quasi el 90% de les dones entre 25 i 64 anys (edat recomanada) es fa una citologia vaginal (figura 6).

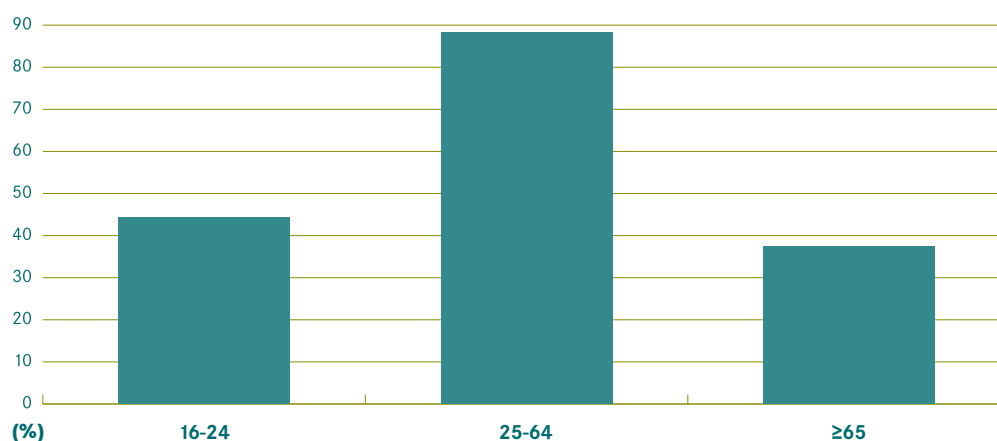
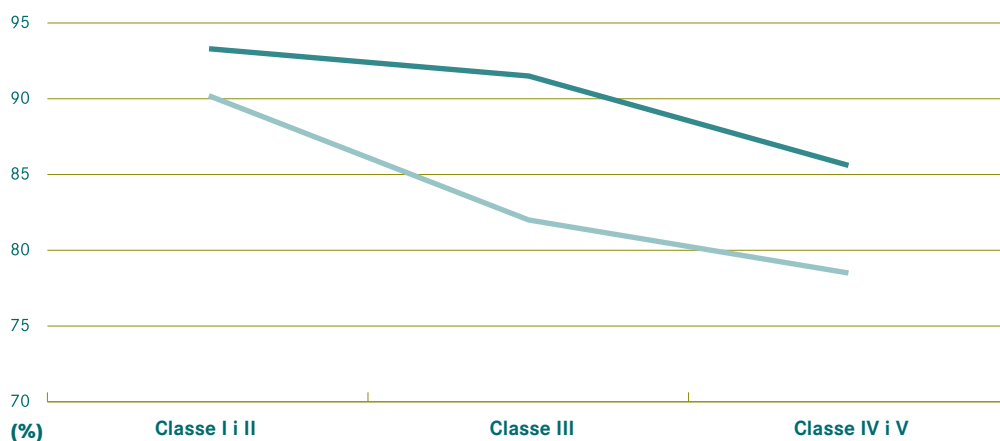

Figura 6. Freqüència de citologies per grups d'edat.

La freqüència d'aquesta pràctica era més baixa en dones de classe desfavorida en tots els grups d'edat inclosos en el grup d'edat diana del programa de detecció precoç (25-64 anys) (figura 7).

Figura 7. Dones que declaren haver-se fet una citologia segons classe social i grup d'edat recomanat. Percentatges estandarditzats per edat.

25-64 ■
Total ■

La freqüència era més elevada entre les dones de les illes d'Eivissa i Formentera (76,1%), seguit de les de Mallorca (73,3%) i la més baixa entre les de Menorca (71,7%).

Un 6% de les dones amb edat recomanada pel programa que s'havien fet almenys una citologia a la seva vida no havien continuat aquesta pràctica.

El 51,2% de les dones que declaraven fer-se citologies ho feien anualment (taula 3)

Taula 3. Freqüència de la realització de citologies posteriors a la primera (%)

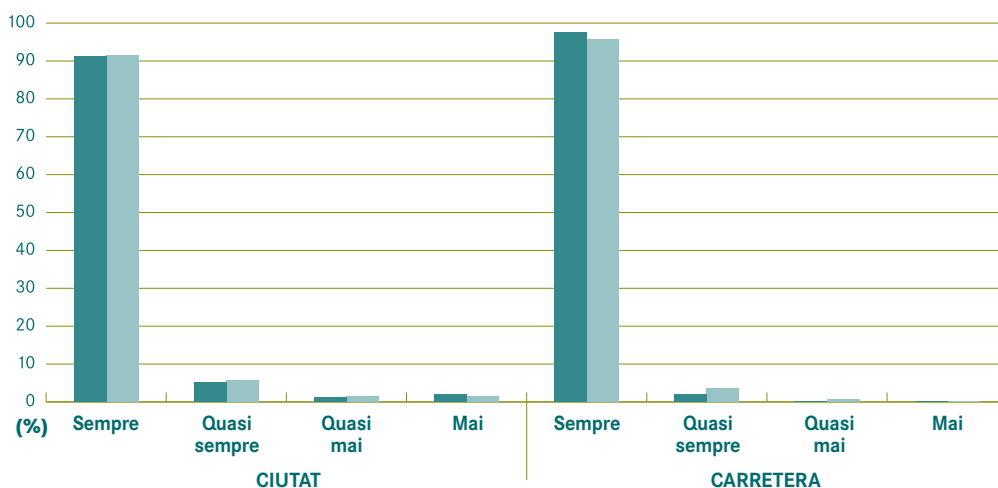
Freqüència	Edat			
	16-24	25-64	≥65	Total
Almenys 1 cop a l'any	56,5	54,0	21,0	51,2
Cada 2 anys	15,2	27,2	20,8	25,7
Cada 3 anys	3,7	7,1	15,2	7,6
1 vegada cada 5 anys	0,0	2,0	11,2	2,7
Més de 5 anys	0,0	3,7	9,8	3,9
Mai	24,6	6,1	22,1	9,0

4. Mesures de seguretat vial

L'ús del cinturó de seguretat era una pràctica habitual per a més del 90% de la població adulta, tant per ciutat com per carretera, encara que era més freqüent quan es conduïa per carretera (figura 8).

Figura 8. Ús del cinturó de seguretat per ciutat i carretera. Població ≥ de 16 anys.

Conductor ■
Passatger ■

L'hàbit de no utilitzar el cinturó de seguretat (mai o quasi mai) per la ciutat era més freqüent a l'illa de Menorca, tant si n'era el conductor (7,9%) com si n'era el passatger (6,9%) (figura 9).

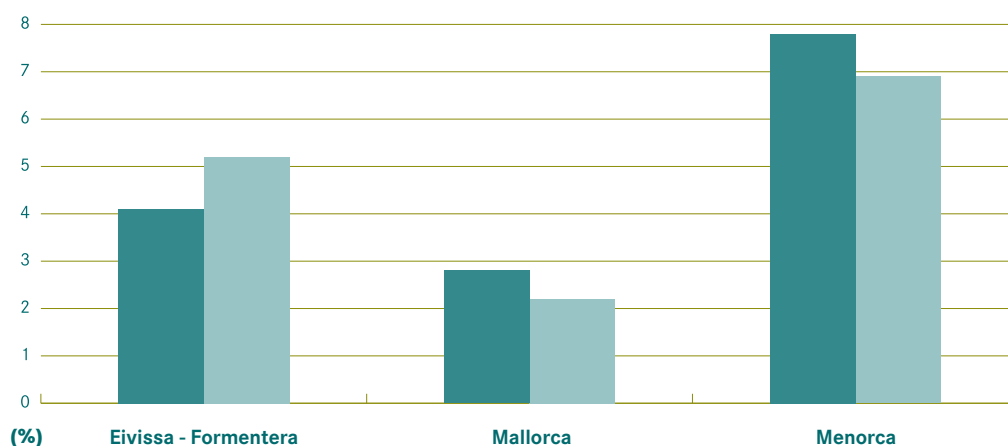

Figura 9. Freqüència de l'ús (mai o quasi mai) del cinturó de seguretat per conduir o ser passatger per la ciutat, segons l'illa. Població ≥ de 16 anys.

■ Conductor ciutat
■ Passatger ciutat

Entre els conductors de motocicleta, l'ús de casc era habitual, tant si es conduïa per ciutat com per carretera. Per contra, l'ús de casc entre els usuaris de bicicleta era molt menys freqüent, sobretot entre les dones. Tant per ciutat (86,3% de les dones i el 68,4% dels homes) com per carretera (78,6% de les dones i el 59,2% dels homes), no usaven mai el casc (figura 10).

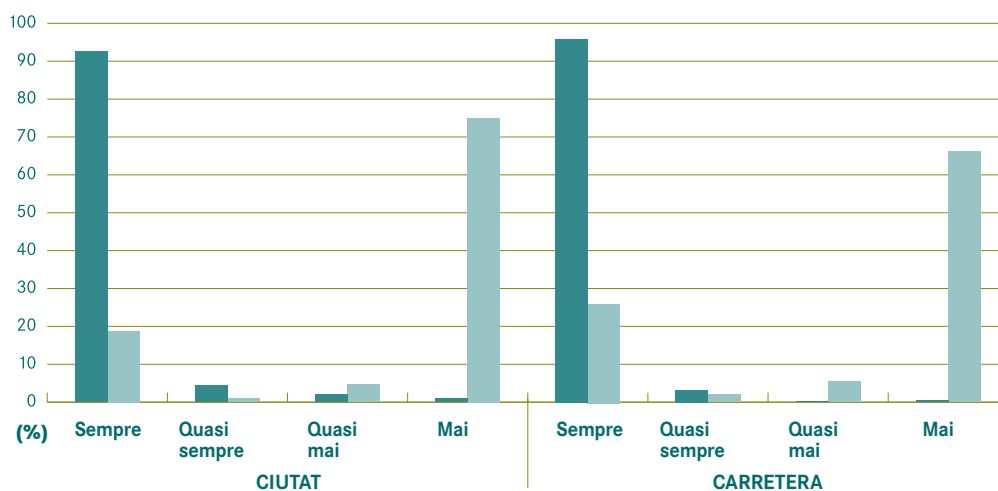
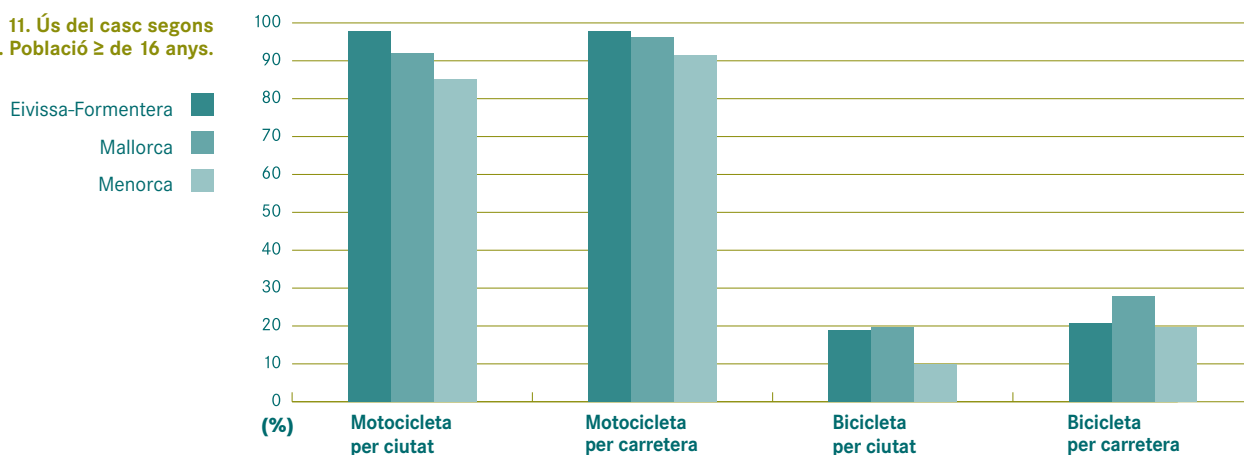

Figura 10. Ús del casc per ciutat i carretera. Població ≥ de 16 anys.

■ Motocicleta
■ Bicicleta

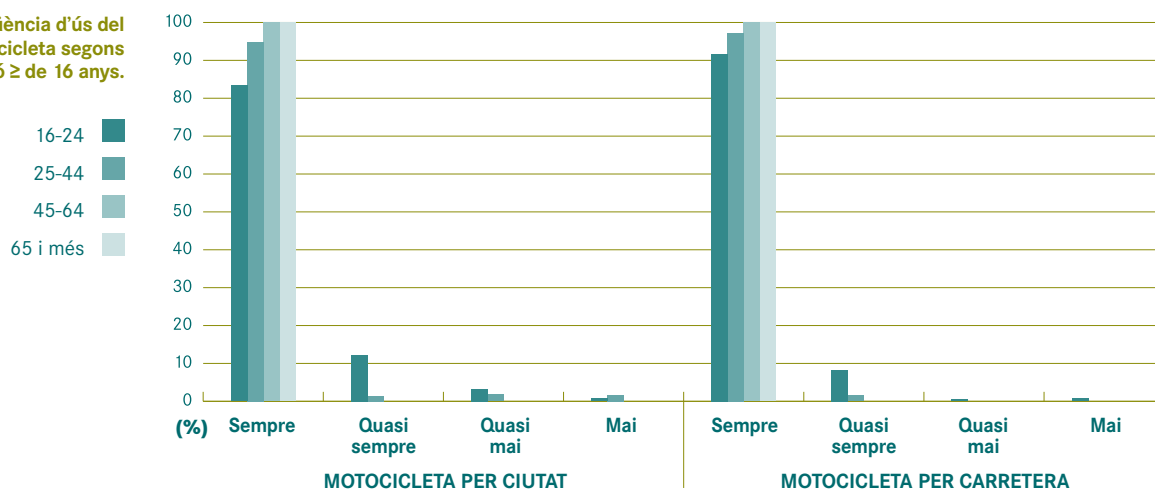
La proporció de persones que utilitzaven sempre el casc per carretera i ciutat, tant en moto com en bicicleta, era inferior a l'illa de Menorca. L'ús del casc quan anaven amb motocicleta era superior a Eivissa/Formentera (97,9%) (figura 11).

Figura 11. Ús del casc segons les illes. Població ≥ de 16 anys.

Els joves utilitzaven el casc en menor freqüència, sobretot si era per ciutat (83,5%) que per carretera (91,7%) (figura 12).

Figura 12. Freqüència d'ús del casc en motocicleta segons l'edat. Població ≥ de 16 anys.

Entre la població infantil, la majoria portava sistemes de seguretat, tant si viatjaven en cotxe per ciutat (95,3%) com si viatjaven per carretera (96,5%). Aquest percentatge era més baix entre la població infantil entre 5 i 9 anys (taula 4).

Taula 4. Utilització dels sistemes de seguretat per ciutat i carretera per grups d'edat (%)

	Ciutat			Carretera		
	0-4	5-9	10-15	0-4	5-9	10-15
Sempre	98,1	93,4	97,5	97,9	92,7	95,2
Quasi sempre	0,5	3,3	1,3	0,7	2,8	3,0
Quasi mai	0,0	1,1	0,6	0,0	2,3	0,6
Mai	1,4	2,2	0,5	1,4	2,2	1,2